

Sokeri-Jussin Kievari Oulu, Pikisaari

Pikisaaren historiaan kuuluivat paloherkät teollisuuslaitokset kuten pikipolttimot. 1800-luvun alkupuolella rannoille rakennettiin vilkkaasti porvareiden laivanrakennuspaikkoja eli varveja. Krimin sodan aikana Englantilaiset polttivat Pikisaaren maan tasalle vuonna 1854, mutta saaren teollisuusrakennukset rakennettiin pian uudestaan. Oulun Konepajan laivanveistämön konepajarakennuksen tarkka rakennusvuosi ei ole tiedossa, mutta se on ollut samalla paikalla vähintään 150 vuotta. Pajarakennuksen hirret ovat huomattavasti vanhempia. Hirsien kaatoajankohdaksi on määritelty lustotutkimuksissa 1630-luvun puoliväli, joten on mahdollista, että vanhemman rakennuksen hirret on kuljetettu lähiseuduilta uuden konepajan rakennustarpeiksi.

Pikisaari. Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmat.

Oulun perinteistä laivanrakennusteollisuutta edustava konepaja on saanut uuden elämän oululaista lähiruokaa tarjoavana viihtyisänä kievarina. Moninaisten vaiheiden kautta konepajarakennukseen on kunnostettu ruokaravintola, jonne ovat tervetulleita herrat ja narrit.

Oulun kaupunki haki lehti-ilmoituksella tiloihin tasokkaampaa ravintolayrittäjää, joka olisi riittävän rohkea aloittamaan toiminnan tyhjiin jääneessä suojellussa rakennuksessa, ja kunnostamaan tilat toiminnan vaatimalle tasolle. Konepajatoiminnan loputtua rakennuksessa oli toiminut venetarvikeliike ja myöhemmin baari. Rakennus oli päässyt tyhjiillään ollessaan todella huonoon kuntoon.

"Kun näin lehti-ilmoituksessa hirveän mustavalkoisen kuvan tuosta röttelöstä, niin silloin se pellepelottoman lamppu välähti! Siinä se on!! "

Tuosta lehti-ilmoituksesta asiat lähtivät liikkeelle, ja kun kaupungin kanssa saatiin sopimusasiat kuntoon, alkoi toiminnan vaatimien tilojen suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä museoviranomaisten kanssa. Suunnittelijaksi tuli arkkitehti Weikko Kotila Arkkitehtitoimisto Laatiolta. Weikon kanssa suunnittelu eteni hyvässä yhteisymmärryksessä, ja ennen kaikkea historiallisen rakennuksen ehdoilla. Ravintolakäyttö on

vanhalle rakennukselle todella raskasta pintojen kulumisen ja ilman kosteuden takia, joten päädyimme toteuttamaan kaikki kosteusrasitukseksi alttiit tilat kuten keittiöt ja sosiaalitalat uuteen siipeen. Sen ansiosta saimme palautettua vanhan rakennuksen mahdollisimman lähelle alkuperäistä asuaan. Jos jotakin emme pystyneet toteuttamaan ilman

suuria muutoksia rakenteisiin, niin silloin ne jätettiin tekemättä. Tietenkin ilmastointia koskevia määräyksiä ja terveysnormeja on noudatettu tarkasti. Uusien aukkojen avaamista rakenteisiin vältettiin viimeiseen asti. Samoin ympäristön komeaa puustoa vahdittiin korjausvaiheessa tarkkaan, etteivät vain pääse "vahingossa" kaatumaan.

"Ruusunpunaiset unelmat karisivat alkuvaiheessa kun istuin sateisena päivänä tyhjässä salissa, päivän paistaessa hirsien raoista ja pisaroiden ropistessa katosta läpi."

Kaupunki on tukenut uskaliasta yrittäjää kaikissa työvaiheissa, eikä lupaprosesseissa tai muussakaan ole ollut ongelmia. "Kaupunki pitää hyvää huolta torpparistaan, jolla on vuokralaisena vielä korjausveloite, joka ei ole ihan pieni", nauraa ravintoloitsija. Positiivinen ote näkyi ympäristössäkkin, sillä Pikisaaren aluetta on kunnostettu ahkerasti kaupungin toimesta.

Vanhoissa rakennuksissa on aivan omanlaatuinen tunnelmansa, ilmakin on jollain tavalla parempaa hengittää. "Kyllä se rakennus otti omakseen, kun sinne meni", pohtii ravintoloitsija. Olemme pyrkineet säilyttämään tässä talossa merkit aiemmasta toiminnasta konepa-

jana: alakerran lattia kuluneine ja patinoituneine lankkuineen, seinien pitkitahrat sekä työntekijöiden nimikirjoitukset katonrajassa. Valitettavasti aiemmin toimineen ravintolan aikana tämä rakennus oli remontoitu "hyväksi", joten paljon historiaa oli jo menetetty. Onneksi vanhat konepajan työntekijät käyvät täällä kokoontumassa, ja heiltä olen saanut paljon tietoa talon historiasta.

Maailmalla on ravintoloita, jotka ovat olleet toiminnassa vuosisatoja. Ravintola-alan yrittäjä kokee haasteeksi luoda jotain pysyvää, joka ei kaippaa uudistamista. Jotain, joka on hyvä sellaisenaan. Tässä talossa hän kokee löytäneensä oman paikkaansa. "Toivottavasti olen pystynyt luomaan kokonaisuuden, joka edustaa oululaisuutta ja paikallista ruokaperinnettä kaikille kävijöille" ravintoloitsija pohtii. Mulle on tullut sellainen tunne, että ihmiset ovat löytäneet ja ottaneet tämän talon omakseen. Sokeri-Jussista on tullut oma juttunsa, joka elää omaa elämäänsä, ja me olemme täällä vain pitämässä huolta talosta ja sen toiminnasta.

"Mun elämäntehtäväni on tämän paikan vaaliminen, ja pitää tämä avoinna kaikille. Tää ei saa missään vaiheessa tulla niin hienoksi paikaksi, että tänne voi tulla vaan kraka kaulassa vaan kyllä tänne pitää pystyä marssimaan myös ne kumisaappaat jalassa."

Ravintoloitsija ei omien sanojensa mukaan voi olla talosta viikkoa pidempää poissa, sillä vanha rakennus vaatii jatkuvasti työtä ja hellää huolenpitoa, eikä pensseliin ja vasaraan tarttumista saa pelätä. "Ei tästä tule ikinä valmista, ei kerta kaikkiaan, mutta sehän kuuluu talon elämään. Mä koen että on aivan ihanaa olla täällä töissä ja olla pelastamassa tämä rakennusta, että on edes jotakin jäljellä vanhasta Oulusta."

Varsinaista suosikkipaikkaa ravintoloitsija ei edes osaa sanoa tästä talosta. "Mun henkilökunnalle

se on vanha vitsi, kun istun aina uudessa tuolissa, ihan vaan katselemaan ja nautin miltä talo näyttää eri kulmista ja eri paikoista. Kyllä tämä koko talo on mun suosikkipaikkani."

Vanhan talon kunnostamiseen ravintoloitsija rohkaisee jo kaista ryhtymään, kun se oikea talo tulee vastaan. Haaveet ovat toteutettavissa intuitiota seuraamalla ja kovalla työllä, välillä vaikka väkisin töitä tehden. "Tulos palkitsee, voin luvata!", vakuuttaa vanhaa, historiaa henkivää konepajaa emännöivä iloinen ravintoloitsija.

Muutos konepajasta kievariksi

Rakennusvuosi: n. 150 vuotta sitten

Muutosvuosi: 2001-2002

Pääsuunnittelija: Weikko Kotila
Arkkitehtitoimisto Laatio

Rakennuttaja: Sinikka Louhelainen

Osoite: Pikisaarentie 2, Oulu

Lähteet:

Sinikka Louhelaisen haastattelu 2013,

Sokeri-Jussin Kievari, Hannele Lamusuo, 2011

Dendrokronologinen tutkimus, Itä-Suomen Yliopisto, 2012

Teksti, taitto ja kuvaus: Harri Ryyänen

European rakennusperintöpäivät
Dagarna för Europas byggnadsarv
European Heritage Days

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus